

Portugal, una destinació turística global

- El sector turístic portuguès és clau per a l'economia i representa al voltant del 15% del PIB i el 10% de l'ocupació.
- Tot i que Portugal és, principalment, una destinació per als turistes europeus, recentment hem assistit a un increment destacable de la demanda de turistes no europeus, en especial dels procedents dels EUA i de la Xina.

En les últimes dècades, hem presenciat una expansió notable del turisme internacional. A nivell mundial, el nombre de turistes va passar dels 25 milions del 1950 als 1.300 milions del 2017, i s'estima que, el 2030, la xifra assolirà els 1.800 milions. També a Portugal el turisme ha experimentat un fort creixement en els últims anys, com analitzem a continuació.

El turisme és un sector clau

A Portugal, el sector del turisme té un pes significatiu en l'economia i, en l'actualitat, representa el 15% del PIB i el 10% de l'ocupació.¹ El sector s'ha desenvolupat de forma considerable en els últims anys, amb un augment del nombre de turistes² del 51% entre el 2014 i el 2018 (vegeu el primer gràfic). Aquest creixement de la demanda ha anat acompanyat d'una millora de la qualitat dels serveis turístics nacionals, la qual cosa ha permès que els ingressos mitjans per habitació disponible hagin augmentat el 54% durant el mateix període i que els beneficis del sector hagin crescut el 73% en els cinc últims anys (vegeu el segon gràfic). Amb l'augment de la demanda, també han aparegut oportunitats d'inversió al sector. Així, la inversió en establiments d'allotjament turístic, mitjançant la nova construcció o la remodelació d'espais, ha contribuït al dinamisme del mercat immobiliari portuguès i ha impulsat l'oferta d'establiments turístics, amb un creixement del 20% entre el 2015 i el 2018. A més a més, el sector és especialment important per la seva aportació al saldo del compte corrent. En concret, el pes de les exportacions turístiques en les exportacions totals s'ha ampliat del 15% del 2014 al 19% del 2018. No obstant això, és important tenir en compte que, de forma similar al que succeeix a Espanya, al sector turístic portuguès també tenen un paper molt important els turistes nacionals. El 2018, el turisme nacional va representar el 40% de la demanda de serveis turístics a Portugal.

Dinàmiques recents

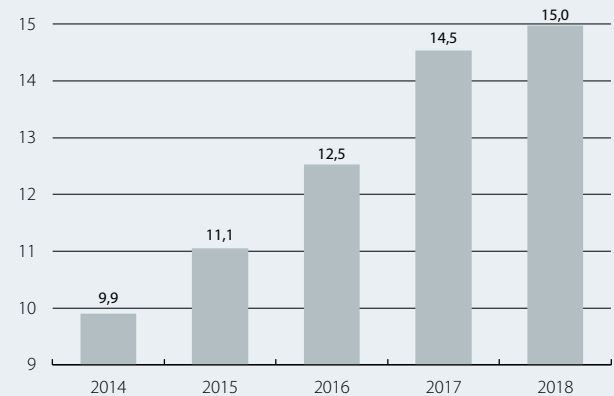
El 2017, el sector va registrar una forta expansió, i Portugal es va convertir en el 17è país més visitat del món i en el 14è més competitiu en termes turístics. Una part d'aquest creixement del turisme va ser deguda al redireccionament dels fluxos turístics arran de la inestabilitat geopolítica observada en països competidors del nord d'Àfrica, com

1. Últimes dades disponibles: el 13,7% del PIB el 2017 i el 9,4% de l'ocupació el 2016.

2. Hostes registrats en establiments d'allotjament turístic.

Portugal: turisme de no residents

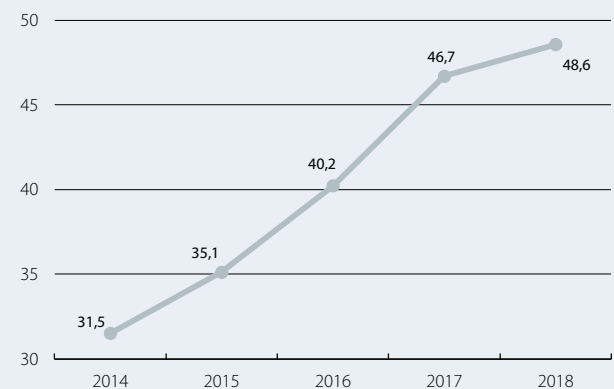
Hostes registrats en establiments d'allotjament turístic (milions)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'INE de Portugal.

Portugal: ingressos mitjans per habitació disponible

(Euros)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'INE de Portugal.

Turquia, Tunísia o Egipte. De tota manera, després de la gran expansió del 2017, amb un augment del nombre de turistes del 16% en relació amb l'any anterior, el sector també va ser capaç de mantenir el dinamisme el 2018. En concret, l'any passat, el nombre de turistes estrangers va pujar fins als 15 milions, el 3% més que el 2017, però es va quedar per sota del creixement del turisme mundial (el 5,8%). Cal destacar que els estrangers van representar el 72% de l'ocupació turística a Portugal el 2018 i que els ingressos turístics internacionals van ascendir als 1.700 milions d'euros, xifra que representa un creixement del 10% en relació amb l'any anterior. Malgrat que Portugal

és, majoritàriament, una destinació de turistes europeus, ja que representen el 80% dels ingressos internacionals, més recentment hem assistit a un increment significatiu de la demanda per part de turistes no europeus, en especial procedents dels EUA i de la Xina. El 2018, el nombre de turistes procedents d'aquests dos mercats va créixer el 22% i el 14%, respectivament, percentatges que contrasten amb un creixement del total de turistes estrangers del 3%. A més a més, el 2018, els ingressos derivats dels turistes dels EUA i de la Xina van augmentar el 19% i el 18%, respectivament. Amb aquest creixement, els EUA representen el 6% dels ingressos turístics internacionals i s'erigeixen en el principal mercat no europeu (vegeu el tercer gràfic).

El sector el 2019 i perspectives futures

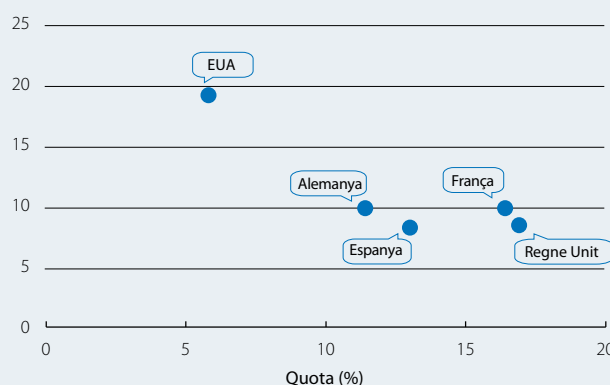
El 2019, el sector manté la vitalitat, amb un creixement de la demanda de turistes estrangers del 3% interanual en el primer trimestre de l'any. Així mateix, la demanda turística procedent dels EUA i de la Xina s'ha intensificat en el 1T 2019, amb un augment del nombre de turistes del 22% i del 24%, respectivament. En els propers mesos, cal esperar que l'arribada de turistes procedents d'aquests dos mercats continuï augmentant. De fet, el nombre de reserves de bitllets d'avió ja efectuades³ fa pensar que, durant l'any 2019, el nombre de turistes procedents dels EUA i de la Xina podria créixer al voltant del 16% i del 32%, respectivament, la qual cosa, per les dimensions dels dos mercats, tindrà un impacte significatiu en el turisme a Portugal. El 2018, el 0,8% dels turistes nord-americans i el 0,3% dels turistes xinesos van triar Portugal com a destinació turística. Per tant, si realitzem un exercici de projecció, un augment de la quota de Portugal de 0,1 p. p. entre els turistes nord-americans i xinesos significaria un increment de la taxa de creixement dels ingressos turístics de Portugal d'1,2 p. p. i un creixement del nombre de turistes internacionals d'1,5 p. p.

Finalment, en els propers anys, s'espera que els mercats no europeus adquireixin més rellevància i contribueixin a una major resiliència del sector turístic portuguès.

Daniel Belo

Portugal: principals països d'origen dels turistes

Creixement dels ingressos el 2018 (%)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de Turisme de Portugal.

Portugal: sensibilitat de la demanda i dels ingressos turístics a la demanda turística dels EUA i de la Xina

Variació (p. p.)

	EUA	Xina	Total
Variació en el percentatge de turistes que viatgen a Portugal	0,1	0,1	
Impacte en el creixement de les arribades de turistes estrangers	0,8	0,7	1,5
Impacte en el creixement dels ingressos turístics estrangers	0,8	0,4	1,2

Font: CaixaBank Research.

3. Font: ForwardKeys.